

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΝΙΚΟΛΑΡΑΣ

Έμένα μου τὸ εἶπανε ἀνθρώποι μερακλήδες, πὼς τὴν καλύτερη ζωὴ περνοῦνε οἱ μικροῦδες.

Καὶ γιὰ νὰ περῶν ἡ καλύτερη ζωὴ, ἔδωκεν ἄν βρισκόταν, εἴτε στὴ γραμμὴ τοῦ πυρός ἦταν, ἢ πίσω ἀφροδεία, ἢ στὸ δρόμο, σὲ ὁδοποιία, δταν κινηθοῦσαν τὸν ἐχθρό, ἢ στὴν κορυφὴ τοῦ Μάλεσι ξενύχταγε, ἢ διπλά περνοῦσε στοὺς χολεριασμένους, ἐφρόντιζε νὰ μὴν τοῦ λείπῃ τὸ κρασί.

Ποῦ τῶβρισκε, τὴ στιγμὴ πού οἱ ἄλλοι, οἱ στρατιωτῆς του, δὲν εἶχαν οὔτε νερὸ νὰ πιοῦνε; Θᾶψμα καὶ μυστήριον!...

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι κάπου-κάπου ἐξαφανίζονταν ἀπὸ τὴ γραμμὴ ἢ ἀπὸ τὴν παρέα καὶ σὲ λίγη ὥρα ξαναρχότανε μὲ τὰ παγούρια του γεμάτα.

Καὶ εἶχε πέντε-ἕξι ἀπ' αὐτὰ — κληρονομίαι σκοτωμένων συναδέλφων του ἢ λάφυρα Βουλγάρων ἀχμαλώτων — κρεμασμένα πάντα στὴ μέση του, πού κροτοῦσαν καὶ βροντοῦσαν δταν περπατοῦσε, σὰν τροκᾶνια σὲ κριάρι διαλεχτό.

Καὶ φαίνεται πὼς ἐκεῖνο πού λένε οἱ μικροῦδες θὰ εἶνε ἀληθινόν, γιὰτὶ ὁ Νικολάρας, ὁ ἀπύθμενος ὅπως τὸν εἶχε βγάλει ὁ ἐπιλοχίας, γιὰτὶ δὲν χόρταινε ποτὲ κρασί, σὰν νὰ μὴν εἶχε τέλος τὸ στομάχι του, ἦταν πάντα χαρωπὸς καὶ εὐθιμος καὶ πάντα τραγουδοῦσε καὶ πάντα παρκαίνονσε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ βρισκοῦν νὰ πίνωμεν καὶ νὰ εὐθυμοῦν.

Κόσμος εἶνε οἱ Βούλγαροι, ἢ ἀρκουδῆδες;

Τὶς ὀδίδες τὶς παρκαίνονσε μὲ μπουκάλεις πού εἶνε γεμάτες μὲ πύρινον μπρούσοκο δυνατὸ κρασί, καὶ δταν στὸ Κωστούρινο ἔπαισε κοντὰ του μὴ ἀπ' αὐτῆς καὶ παρὰ λίγο νὰ τὸν κἀν κομμάτια.

αὐτὸς σηκώθηκε θυμωμένος, ἐκτεθειμένος στοῦ πῦρ, καὶ ἄρχισε νὰ μουντζώνῃ κατὰ τὸ μέρος τῶν Βουλγάρων:

— Νά, κακοχορονοῦνᾶτε, ἀρκουδιάρηδες, δὲν προσέχετε!...

— Τὶ εἶνε; Τὶ ἔπαθε, βρέ Νικολάρα; τὸν ρώτησε ὁ λοχαγός. Μήπως σὲ χτύπησαν;

— Έμένα; Ὅχι, δὲν με χτύπησαν, κἀρ λοχαγέ, καὶ ἄν με χτύποῦσαν, λίγο τὸ κακό!...

— Μὰ τότε τί φωνάζεις; ἔτσι καὶ θυμῶνε καὶ ἐκτίθεσαι;

— Καὶ πὼς νὰ μὴ φωνᾶξω πού λίγο ἔλειψε νὰ μοῦ σπᾶσουν τὰ... παγούρια!

Καὶ ἔπεισε πάλι μὲσα στὸ πρόσωπο, ἀτελῶντας τοὺς Βουλγάρους.

— Αἶντε, μορὸ ἄνθρωπε, ἄν δὲν σᾶς πῶ τὸ αἷμα, σὰν... κρασί, νὰ μὴ με λένε Νικολάρα!

Ὅταν ἔμαθε κατόπι στὴ Στρώμιτσα, ὅτι σὸ Μελένικο εἶχαν μεγάλες ἐκάβες μὲ κᾶτι θεώρατα βαρέλια πού χωροῦσαν χιλίες ὀκάδες καὶ παραπάνω τὸ καθένα, φωνάξε:

— Έ, ρέ, καὶ νὰ... ἔπρῃε νὰ ἐκεῖ μὲσα... ὑπερπίστεως καὶ πατριδος, νὰ χόρτάσω, νὰ πνιγῶ!...

Ἀπὸ τότε τὸ Μελένικο τοῦ ἔγινε μὴ ἔμμομη ἰδέα.

Καὶ δταν ἀνεβῆκαμε στὸ Μάλεσι καὶ ἔμαθε ὅτι ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν ὄνειρων του, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ διαμαρτυρεται:

— Τὶ θέλωμε ἐδῶ πάνω καὶ χάνομε τὸν καιρὸ μας καὶ τὰ νεῖτα μας σὲ τοῦτα τὰ ἐκακοτράχαλα βουνά, καὶ δὲν πάμε νὰ πάρουμε πολιτεῖες μὲ ἀξία;...

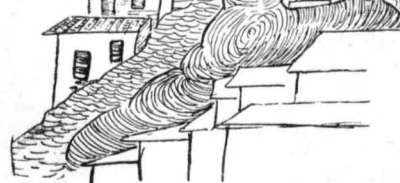
Καὶ ἐπειδὴ τὸ βουνὸ ἦταν γεμάτὸ μενεξέδες καὶ ἀγοιφορούλες, ὁ Νικολάρας ἔδειχνε τὰ λουλούδια στοὺς ἄλλους τοὺς στρατιωτῆς καὶ διεμαρτύρετο:

— Ὅριστε! Χάθηκε τόσο κόσμος, γιὰ νὰ ρθοῦμε ἐδῶ νὰ μαζέψουμε λουλούδια, σὰν νᾶμαστε Ἀρσακειάδες!

— Μὰ πού ἤθελες νὰ πάμε, Νικολάρα;

— Στὸ Μελένικο!...

Ἄλλὰ ὅσο καὶ ἄν ἀπομακρυνόταν ἢ Μεραρχία ἀπὸ τὸ Μελένικο, αὐτὸς πάντα ἔβρισκε τρόπο νὰ

Ἀπάνω στὸ Πέτσσοβο...

γεμῆ τὰ παγούρια του.

Καὶ ἔτσι τὸ τραγοῦδι καὶ ἡ εὐθυμία δὲν τοῦ ἀπόλειπε.

Νάταν ἢ θάλασσα κρασί, καὶ ἢ βάρκες τῆς ποτήρια, νὰ ἔβλεπε χρυσὴ ζωὴ, χαρὸς καὶ πανηγύρια...

Ἀπάνω ὅμως στὸ Πέτσσοβο, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν πρώτη ὑποχώρησι, ὁ Νικολάρας τὰ βροῖκε δύσκολα λιγάκι.

Πέρασε μιά-δύο μέρες χωρὶς νὰ πῆ σταλιά κρασί, μορῶντας τ' ἀδειανὰ παγούρια γιὰ νὰ ξεθινᾶν.

— Καλὰ τὰ ἔλεγα ἐγὼ!... μουρμούριζε. Τὶ θέλωμε νὰ ρθοῦμε δῶ πέρα, πού οὔτε κλιματόθερες δὲν βρισκονται!...

— Αἶντε ρέ, ἐδῶ εἴμετε χανόμεστε καὶ ἔσνε ὁ νοῦς σου εἶνε στὸ μέθισι, τοῦ ἔλεγον οἱ ἄλλοι στρατιωτῆς.

Εἰς ἀπάντησιν ὅμως αὐτὸς ἔλεγε ἕνα ἀπὸ τὰ διστιγὰ του:

Ἐγὼ σὰν πίνω καὶ μεθῶ, τὸν κόσμο τί τὸν μέλλει, καὶ τότε, κόσμε ἄνθρωπε, τί φύντεες ἀμπέλι;

— Ὁ κόσμος ἐδῶ πάνω θᾶνα «τιμὸς», ἂ-Κι ἢ Βουλγάρεις ἀρκουδῆδες δὲν ἔχει ἀμπέλια, τὸν πειροῦσαν οἱ στρατιωτῆς.

— Πῶς κόσμος, βρέ; ἀπαντοῦσε αὐτὸς.

Κόσμος εἶνε οἱ Βούλγαροι; Αὐτοῖς εἶνε ἀρκουδῆδες καὶ ἡ γυναῖκα τους ἀρκουδιάρηδες ἔξωραπαίμενες!

Μετὰ τὴν ἀνακατάληψιν τοῦ Πετσόβου, ὁ Νικολάρας ἠσώχασε.

Καὶ δταν τὸ βράδυ μᾶς ριχτήκαν πάλι οἱ Βούλγαροι ἀγρία, αὐτὸς ἦταν ψύχραιμος καὶ πολεμοῦσε μὲ μιά περιέργη ἀταραξία.

Τὸ ἴδιο καὶ τὴν ἄλλη μέρα.

Κατὰ τὸ ἀπόγευμα, τὸ κακό τῆς μάχης ἔσθους ἀτόματα καὶ ἔπειτα ἀπλώθηκε μιά νύχτα μαύρη, βουβὴ καὶ φοβερὴ.

Τότε χάθηκε ἔξαφνα ὁ Νικολάρας. Τὸν ζήτησαν ἀπ' ἐδῶ, τὸν ζήτησαν ἀπ' ἐκεῖ, ἔξετασαν τοὺς πληγωμένους, μὰ οὔτε στοὺς ζωντανούς, οὔτε στοὺς πεθαμένους βρισκόταν ὁ φίλος τοῦ κρασιῦ.

— Μὴν πιάστηκε ἀχμαλώτος; ρώτησε κάποιος.

Ἄλλὰ δὲν ὑπῆρχε τέτοιος φόβος.

Αὐτὸς ἦταν πάντα τὸ κρασιῦ ἀχμαλώτος.

— Ἴσως θὰ βροῖκε πουθενὰ κρασί, παρᾶτι καὶ ἔπεισε, μεθυσμένος, πουθενὰ, εἶπε ὁ λοχαγός, καὶ ἄφησαν νὰ ψάξουν τὸ πρωὶ νὰ τὸν βροῦνε.

Ἄλλὰ τὸ πρωὶ ξαναριχτήκαν οἱ Βούλγαροι.

Ἀπάνω τότε στὸ βράσιμο τῆς μάχης, νάτος ὁ Νικολάρας, ὀρθιος στὸ πρόσωπο, νὰ τοῦφεκᾷ καὶ νὰ τραγοῦδᾷ:

Ὅταν σὲ πίνω πίνεις με, κρασάκι ρετρινᾶτο τὸν ἑαυτὸ μου πίνοντας, ρουφᾶ... ὡς τὸν πᾶτο!...

Ἡ σφαῖρες πέφταν γύρω σὰν βροχὴ. Σὲ λίγο ἄρχισαν καὶ ἡ ὀδίδες.

— Πιρηνδόν! φωνάξε ὁ λοχαγός.

Ἄλλὰ ὁ Νικολάρας ἔμεινε πάντα ὀρθὸς καὶ ἀτάραχος σὰν πύργος.

Ὁ λοχαγός ἔγινε ἔξω φρενῶν παιδί.

— Βρέ δὲν ἀκούεις;

Πῆσε κάτω! Ἐγίνε στόχος, σοῦ εἶπα, στὸν ἐχθρό! φωνάξε στὸ Νικολάρα...

— Εἶπα, δὲν μπορῶ ἰ, ἀποκοιτήθηκε ἔκείνος, καὶ νὰ με συγχωρῆς, κἀρ λοχαγέ. Δὲν μπορῶ, τί τὰ θέλεις, δὲν μπορῶ!...

— Γιατὶ δὲν μπορεῖς; Τὶ ἔχεις;

— Δὲν μπορῶ, κἀρ λοχαγέ, γιὰτὶ ἔχω μιά μπουκάλια κρασί στὴν τσέπη τοῦ μανδύ μου καὶ εἶνε καὶ... ἔξωβουλωμένη! Θές νὰ μοῦ χυθῇ;

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

— Δὲν μπορῶ, κἀρ λοχαγέ!...

